COBULKAR

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 26 (7587) Нядзеля, 20 лючага 1944 г. Цана 20 к.

СЁННЯ НУМАРЫ:

Ад Совециага Інформбюро. Аператыўная зводка за 19 лютага. (1 стар.).

Страты праціўніка і трафеі нашых войск у выніку ліквідацыі нямецна-фашысцніх войск, акружаных у раёне Корсунь-Шэўчэнкаўскі. (1 стар.).

Налёт нашых самалётаў на чыгуначны вузел Пскоў.

(1 crap.). на совецкаму саюзу. (1 стар.).

Т. Дончанка. — Дрэваапрацоўчая прамысловаець БССР будзе адроджана! (2 стар.).

Н. Паўлючэнкаў. Песаматэрыялы — Данбасу! (2 стар.).

Ф. Леўша. — Падрыхтаваць добраякаснае насение. (3 отар.).

З руін і понелу ўзнімаецца народная гаспадарка. (3 стар.). П. Кавалёў. — Мацнеюць пар-

тызанскія ўдары. (3 стар.). Васіль Данілевіч. — Мацвей Кругаль. (3 стар.).

Мікола Вішнеўсні. — Сын.

(4 стар.). А. Трутнеў. — У школах Церахоўскага раёна. (2 стар.). Чаму ў Веткаўскім раёне не атрымліваюць газеты?

(4 стар.).

МІЖНАРОЛНАЯ ІНФАРМА-НЫЯ. «Новая бліскучая перамога Чырвонай Арміі». Зварот польскага Прагрэсіўнага клуба ў Лондане да грамадскай думкі Англії. (4 стар.).

Сувязь павінна працаваць узорна! Ад Совецкага Інформбюро

Сувязь у вызваленых раёнах Беларусі адыгрывае выключна важную ролю. Совецкі чалавек. вызвалены нашай гераічнай Чырвонай Арміяй з нямецка-фашысикага палону, прагне да ведання міжнароднага і ўнутранага становішча, ён хоча чытаць наш большэвіцкі друк-газеты, часопісы, ён з вялікім хваляваннем чакае пісьма ад сваіх родных, блізкіх як з франтоў Айчыннай вайны, так і з совецкага тыла, адным словам, хоча, каб сувязь працавала бесперабойна, як добра зладжаны апарат.

Нажаль, сувязь у вызваленых раёнах нашай рэспублікі працуе пакуль што з рук вон дрэнна. Як Упаўпаркамсувязі па БССР (упаўнаважаны тав. Краўчук), так і апарат сувязі на месцах вельмі і вельмі марудна праводзяць работу, не скарыстоўваюць усіх мажлівасцей для леншага абслугоўвання насельніптва.

Стыль работы ў апаратах сувязі-гэта непаваротлівасць, бестурботнасць, а падчас і проста абыякавыя адносіны да даручанай справы.

чым, як не гатым, можна тлумачыць тое, што ў Веткаўскі раён на працягу лютага не паступіла газота «Совецкая Беларусь»? Такое становішча не толькі ў Веткаўскім, але і ў радзе іншых раёнаў (Церахоўскі, Чачэрскі).

Толькі выключнай бяздзейнасцю, абыякавасню да справы з боку Гомельскага абласнога і некаторых раённых аддзелаў сувязі можна вытлумачынь такое становішча.

Пасладь грошы на пошце-гата не такая лёгкая справа, як здавалася-б на першы погляд. У Новабеліцкім паштовым аддзяленні завялі парадак: пераводы прымаць толькі да 16 гадзін; пасля гатага часу аддзяление не працуе. А суседняе аддзяление ўстанавіла сабе рэгламент-да 17 гадзін. Неразбярыха, адсутнасць распарадку дня-вось што робіцца ў паштовых аддаяленнях Нова-Беліцы-пад носам у адарата Упаўнаркамсувязі па БССР.

Паспрабуйце пагаварыць на тэлефону і вы адразу пераканаецеся, што работнікі сувязі зусім мала ўвагі надаюць гэтай справе. З раёнамі звязацца на тэлефону амаль немагчыма. Дрэнна працуе і радыётрансляцыйная

Здавалася-б, усё гота навінна было ўстрывожыць таварышоў з анарата Упаўнаркамсувязі на БССР. Але-ж не. Тут пануе спакой, бестурботнасць.

Насельніцтва чакае добрага абслугоўвання ад работнікаў сувязі. Дзяржава адпускае велізарныя сродкі, апаратуру. Патрэбна толькі адно, каб увесь апарат сувязі ў вызваленых абласцях і раёнах нашай рэспублікі адчуваў адказнасць за сваю работу, прыслухоўваўся да запатрабаванняў насельніцтва і хутчэй, па-ваеннаму ўзяўся за наладжванне ўсіх сродкаў сувязі, за ліквідацыю той агіднай спадчыны, якую пакінулі нам нямецка-фашысцкія нягоднікі. Сувязь можа і павінна працаваць узорна!

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 19 ЛЮТАГА

На працягу 19 лютага на паўднёвы захад і на поўдзень ад горада ЛУГА нашы войскі авалодалі раённым цэнтрам Ленінградснай обласці і чыгуначнай станцыяй ПЛЮСА; а таксама з баямі занялі больш 30 іншых насялёных пунктаў і сярод іх ПЯТРЫ-ЛАВА, БУТЫРКІ, ОКРЫНА, КАТОРСКА, ЛЮБЕНСКАЕ, КРЫЦА, СКІРЫЦЫ, ДУБРОВА, АЛЯКСАНДРАЎКА.

На поўдзень ад возера ІЛЬМЕНЬ нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі больш 100 насялёных пунктаў, у тым ліку БАЛЬШОЕ ВОРАНАВА, НАГАВА, МУРАЎЁВА, БАЛЬШОЕ АРЗХАВА, ЗАБАЛОЦЦЕ, ГРЫГОРАВА, ДОЎЖЫЦЫ, МАРЫЛЬНІЦА, РАЧНЫЯ КОТЦЫ, ПЯТРУХНАВА, ДАРОЖНІНА, ХАРЫНА І ЧЫГУначныя станцыі НАГОЎСНАЯ, ТУЛЕБЛЯ.

На другіх участнах фронта — разведка, артылерыйска-мінамётная перастрэлна І ў радзе пункта ў баі мясцовага значэння.

На працягу 18 лютага нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 47 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 8 самалётаў праціўніка.

І Налёт нашых самалётаў на чыгуначны вузел Пскоў

У ноч на 19 лютага вялівач група нашых самалётаў зрабіла налёт на чытуначны вузел Искоў. Бамбардыроўцы былі падвергнуты дзесяткі нямецкіх воінскіх эшалонаў, якія згрудзіліся на гэтым вузле, і васнныя склады праціўніка. У выніку бамбардыроўкі ўзнікла да 80 пажараў, якія суправаджаліся моцнымі выбухамі. Гарэда не менш 15 чыгуначных эпиалонаў праціўніка. Да канца бамбардыроўкі ўся тэрыторыя чыгуначнага вузла была акондева буцэльных агиём. Апрача таго, вялікія пажары і выбухі моцвай сілы нагляданнем адзначаны ў раёне ваенных складаў праціўніка і на тэрыторыі аэрадрома.

Тры нашы самалёты во вярнуліся на свае базы.

Страты праціўніка і трафеі нашых войск у выніку ліквідацыі нямецка-фашысцкіх войск, акружаных у раёне Корсунь-Шэўчэнкаўскі

За час баёў па знішчэнню ня- трупаў нямецкіх салдат і афіцэ- самаходных гармат—51, мінамёскі, з 3 па 18 лютага гэтага года

ЗНІШЧАНА: самалётаў — 430, танкаў-155, гармат рознага налібра-376, самаходных гармат-59, мінамётаў — 269, нулямётаў —

БРАЦКАЯ ДАПАМОГА ВУЗАМ

ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЁНАЎ

сітэт адправіў у парадку данамогі

Варонежскаму універсітэту каш-

тоўнае абсталяванне, у тым ліку

5 мікрасконаў і апаратуру для

хімічнай і біялагічнай лабарато-

КРАЯВЫ НЯДЗЕЛЬНІК

водзіцца нядзельнік. Уся прадук-

шапак. Бірабіджанцы рыхтуюць

світры, панчохі, шапачкі, абутак.

помнік героям

вайны — вызваліцелям горада ад

нямецкіх захопнікаў. На Тэат-

ральнай плошчы да закладкі пом-

піка сабраліся тысячы працоўных

горада, байцы і афіцэры Чырво-

най Арміі, дэлогацыі сусодніх

праву і абласцей.

Сёння ў Хабараўскім краі пра-

Саратаўскі дзяржаўны універ-

Унраїнскага фронта ЗАХАПІЛІ наступныя трафеі: самалётаў — 41, танкаў—116, бронемашын — На полі бою выяўлена 55.000 32, гармат рознага налібра—618,

мецна-фашысцкіх войск, акружа- раў. Сярод забітых выяўлены таў—267, кулямётаў—789, броных у раёне Корсунь-Шэўчэнкаў- труп камандуючага групай нямец- нетранспарцёраў—85, аўтамашын ніх войсн, акружаных у раёне —10.000, паравозаў—7, вагонаў войскі 2-га Украінскага фронта Корсунь-Шэўчэнкаўскі, генерала і цыстэрнаў—415, цягачоў—127, нанеслі праціўніку наступныя артылерыі Вільгельма ШТЭМЕР- павозак з ваеннымі грузамі — 4.050, коней-6.418, супроцьга-За гэты-ж час войскі 2-га заў—39.200, складаў з боепрыпасамі і рознай ваеннай маёмасцю — 64.

Узята ў палон 18.200 салдат і афіцэраў праціўніна.

совінформьюро.

Аднаўленне

вёскі Закружжа, паш калектыў біў 70 ключоў, 25 малаткоў, 30 дружна ўзяўся за аднаўленне зубіл і шмат іншых інструменімкиецца як мага больш зрабіць дзеля таго, каб хутчэй адрадзіць

трактары зараз поўнасцю адрамантаваны. За кароткі час пабудавана кузня, інструментальная. илугоў і боран навакольных калгасаў.

Наш калектыў старанна рыхтуецца да прыёмкі трактараў з усходніх абласцей Совецкага Са-

З першых дзён вызвалення юза. Каваль Рыгор Церукоў вырасваёй роднай МТС. Кожны рабочы таў, неабходных для арганізацыі перасовачнай майстэрні на час сяўбы.

Пры МТС адкрыты курсы трак-На дарогах і ў лясах мы са- тарыстаў, на якіх займаецца 35 бралі некалькі трактараў і пера- юнакоў і дзяўчат. Курсанты спавезлі іх на сваю сядзібу. Тры борнічаюць за выдатнае авалоданне трактарнай справай. Пяршынство заваяваў выдатнік вучобы Спяпан Зыбін. З вялікай радасцю Таксама адрамантавана многа цяперашнія курсанты вясной павидуць совецкія трактары па калгасных палях.

Рыгор НАЗЛОУ, старшы механін Закружскай МТС, Ветнаўскага раёна.

ПА СОВЕЦНАМУ САЮЗУ Ленінград рыхтуецца да слаўнай гадавіны

ВЫТВОРЧЫЯ ПАДАРУНИІ

тэка імені Салтыкова-Шчэдрына брыгады і кіноперасоўкі. ў Ленінградзе наладжвае да 26годдзя Чырвонай Арміі выстаўку літаратуры аб Чырвонай Арміі і на рыхтуецца да свята Дом Чыр-

Дзяржаўная публічная біблія- адпраўлены лектары, канцэртныя

Лекторый гарадекога камітэта ВКН(б) арганізуе вечар на тэму «Совецкія пісьменнікі аб гераізме плакатаў на ваенныя тэмы. Дзей- Чырвонай Арміі», а таксама лекцыю «Чырвоная Армія — армія вонай Арміі імені С. М. Кірава. абаронцаў міру і дружбы паміж У часці Ленінградскага фронта народамі ўсіх краін».

цыя, выпрацаваная ў гэты дзень, Звыш 440 комсамольска-малапойдзе ў фонд дзяцей франтаві-

Чырвонай Арміі. Маладыя нафтавікі промыслаў трэста «Кагановічнафта» здалі звыш задання ў сталінскі фонд абароны 2.537 тон нафты.

На заводах нафтавата машынабудаўніцтва 130 комсамольскамаладзёжных брытад вызвалілі 350 кваліфікаваных рабочых і ў меншым складзе працягваюць добра спраўляцца в усікі задакнямі.

АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ У Растове-на-Доне адбылася за-Дапамога рамясловаму вучылішчу кладка помніка героям Айчыннай

Упраўлення Днепра-Дзвінскага параходства (сакратар тав. Веліна) арганізавала збор насуды і інструментаў для падшэфнага рамясловата вучылішча № 1. Ком- сталявання свайго івтерната. самольцы сабралі малаткі, ключы,

арганізацыя папільнікі, замкі, зубілы, абцугі і інцы інструмент.

Вучні рамясловага вучылішча № 1 прыетупілі да рамонту і аб-

ф. ТРЫГУБОВІЧ.

дзёжных брыгад нафтавай прамыкоў. Рабочыя і работніцы Хабасловасці Азербайджана спаборніраўска нарашылі надрыхтаваць для дзяцей франтавікоў 800 плацчаюць у чэсць 26-й гадавіны цяў, 500 касцюмаў і столькі-ж

У КАЛГАСАХ СЯРЭДНЯЙ АЗП

сродкі на капітальнае будаўніцтва. Буйнейшы ў Каршынскім раёне калгас «14 год Кастрыч-1 мільён 300 тысяч рублёў. Кал-Іспла.

Калгасы Бухарскай обласці гаснікі прыступілі да будаўніцтва (Узбекістан) вызначаюць вялікія 500 дамоў на тры пакоі кожны, гідраэлектрастанцыі, сяродняй школы, больніцы, магазіна. Новае ніка» асігнаваў на будаўніцтва будаўніцтва зусім эменіць еблічча

Дрэваапрацоўчая прамысловасць БССР будзе адроджана!

Дрэваапрацоўчая васць БССР да пачатку вайны западкавай і фанернай прамысловырасла ў буйнейшую, аснашчоную перадавой тахвікай індустрыю. Мільёны кубаметраў піламатэрыялаў, розных будаўнічых дэталей адпраўляліся на будоўлі, фабрыкі, заводы. Прыгожая мэбня вырабливася беларускімі майстрамі. Колькасць беларускіх запалак складала 40 процантаў усёй патрэбнасці Совецкага Са-

Запалкавыя фабрыкі размяпиаліся ў светлых шматнавярховых буденках. Усе яны меді высокавытворчае аўтаматычнае абсталивание, свае электрасілавыя ўстаноўкі, а Барысаўская запалнаван, Бабруйскі і Гомельскі лесакамбіматы мелі свае цеплаэлектрастанцыі раёпнага значэння.

За перыял часовата гаспадарания і асабліва пры адступленні пад ударамі гераічнай Чырвонай Арміі пямецка-фацысцкія акупанты абрабавалі і знішчылі драваапрацоўчую пражысловасць. З цудоўных заводскіх карпусоў, рабочых пасёлкаў Гомельскага лесакамбіната нямецкія бандыты пакінуді груды каменняў і панялітны. Што не паспелі вывезці -узарвалі.

Страшэнныя разбурэнні, зробленыя нямецкімі варварамі, не зламалі духу нашага народа. Як толькі выгналі немцаў з раёнаў Гомельскай обласці, рабочыя ўзяліся за аднаўленне прадпрыемст- пыт работы паказаў, што шмат

прамысло- ваў лесацільна - дрэваапрацоўчай, чаго можна зрабіць, калі па-сур' васці.

> рабочыя і інжынерна-тэхнічныя тут было сабрана дэталяў на пяць работнікі завода, дзе дырэктарам тав. Ціхвінскі, выкарыстаўшы ўнутраныя рэсурсы, у асноўным ужо закончылі адпаўленне прадпрыемства. Тут занава набудаван лесапільны цэх, капітальна адрамантаваны і ўстаноўлены дзве лесарамы. Адрамантаван дакамабіль, эроблены дах над кацельнай, адноўлена пуцявая гаспадарка, арганізавана слясарна-механічная майстэрия, кузня. Калектыў завода абавизаўся да 15 сакавіка аднавіць дрэвазпрацоўчы цах, сушыльныя камеры і адзін паравы кацёл для сушкі піламатэрыялаў.

3 гэтым лесазаводам спаборнічае калектыў лесакамбіната, дзе дырэктарам тав. Эркін. Тут сабралі раскінутыя немцамі дэталі лесарам і адну ўжо ўстанавілі, мантаж другой будзе закончан прав некалькі дзён.

Праца выканана за даволі кареткі тэрмін.Між тым, калі да яе голькі прыступалі, некаторыя рабочыя эдзіўляліся: як гэта, не маючы інструментаў, тэхнічных матэрыялаў, транспарта, стварынь першую базу на выпрацоўцы дошак, аконных рам, дзвярэй?

Але большэвікі ўзяліся за вырашэние пастаўленай задачы. Во-

Езнаму ўзяцца за выкарыстанне мясцовых магчымасцей. Праз 5-За 30 дзён напружанай працы 6 дзён изсля выгнання немцаў десарам, нават знойдзен такі дэфідытны матэрыял, як бабіт для заліўкі падшыпнікаў. На першаму закліку дырэкцыі рабочыя прынеслі свае напільнікі, свёрлы, малаткі, зубілы, гаечныя ключы. На месцы былі энойдзены і кавальскія мяхі, накавальні, ручныя борчащыны.

На абодвух лесазаводах у першую чаргу былі адноўлены рамонтныя майстэрні. І вось прайшно 30 дзён і там, дзе ляжалі каменні і папялішчы, дзе стаялі ноўразбураныя цэхі, сёння воляй совецкіх патрыётаў адраджаюцца два лесазаводы.

Беларускія дрэваапрацоўшчыкі прыкладуць усе намаганні, каб прадпрыемствы хутка ўступілі ў строй. Умо адгружаецца абсталявание. Икступіла першая партыя інструментаў і тахнічных матарыялаў. Лиямі прыбываюць мантажнікі і праектыроўшчыкі.

Дрэваапрацоўчая прамыслевасць Совецкай Беларусі будзе адроджана і заваюе ранейшую славу.

т. дончанка, намеснік наркома пясной прамысловасці БССР.

у школах Церахоўскага раёна

У Церахоўскім раёне, Гомельпыі было 55 школ, з іх 6 сярэднавучалася 10.975 вучняў. Такія школы, як Маркавіцкая, Васільеўская, Насовіцкая сярэднія, мелі выдатныя будынкі, яны быгі абсталяваны добрай мэбляй, мелі багатыя фізічныя, хімікапрыродазнаўчыя кабінеты, бібліятэкі. Школы былі ўкамплектаваны вопытнымі кадрамі. Імёны пастаўнікаў Ольгі Кужалёвай, Бічукова. Лешчанкі і іншых ведалі ра ўсім раёне і обласці.

Нямецкія разбойнікі разбурылі гаспадарку раёна. Цалкам спалены 42 насялёныя пункты, спалена і разбурана 5,914 дамоў; 1.184 чалавекі пагнаны ў пямецкую няволю, забіта звыш 500 ні ў чым пявінных грамадзян. Нямецкія цемрашалы спалілі і разбурымі 31 школу, знішчымі або вывезлі школьнае абсталявание.

У груду каменияў ператварылі пемцы цудоўнае памяшканне Церахоўскай сярэдняй школы.

Фашысцкія бандыты не паспелі ўзарваць двухнавярховы будынак Маркавіцкай школы, але яны вывелі са стрею паравое атапленне. Будынак Васільеўскай сярэдияй школы спалілі. Дырэктару гэтай школы тав. Грыб удалося выратавань ад пажару частку мэблі, вучэбпага абсталявання, школьную бібліятэку. Усё гэта ён схараў у калгасным свірне. Даведаўшыся пра гэта, немцы падпалілі свірян, і ў ім загінула уся маёмасць школы.

Нямецкія крывиніўцы не задавальняліся, толькі знішчэннем матерыяльных каштоўнасцей. Яны па-зверску знішчалі лепшых люгінуні выдатны найстра педагогікі, натрыётка Радзімы Ольга Ку жалёва. Ва ўмовах акупацыі Ольга Кужалева растлумачвала калгаснікам прамову таварыша Сталіна, зробленую ім па радыё 3 ліпеня 1941 года. Яна падтрымлівала сярод насельніцтва веру ў перамогу Чырвонай Арміі, у хуткае вызваление. Не злавілі немцы; яны па-зверску катавалі яе, а потым забілі. Геройскай смерцю загінуў настаўнік Насовіцкай школы тав. Бічукоў:

Крывавы тэрор нямецкіх разбойнікаў не зламаў волю беларускага народа да барацьбы за сваю Радзіму. Совецкія пастаўнікі былі ў пертых радах бараць-

З першых дзён акупацыі наскай обласці, да нямецкай акупа- стаўнік Усохабудскай школы А. І. Гарэлік звязаўся з партыніх і 20 няпоўных сярэдніх. У іх занскім атрадам. Ен даваў партызанам неабходныя весткі аб прапіўніку. Калі немцы пачалі сачыць за ім і сталі рыхтаваць яго арышт, тав. Гарэлік пайшоў у зтрад. Але разведка не спынілася ў раёне. Настаўнік выхаваў у сваёй школе такіх-жа патрыётаў. як і сам. Разведчую працу ў далейным вялі вучні Владзімір Кірыленка, Дэмітрый Гоганаў, Пётр Пінчанка, Канстанцін Пінчанка, Сямён Казлоў. Юныя натрыёты да санага прыходу Чырвонай Арміі выконвалі заданні нартызацскага атрада.

Пастаўніца матэматыкі Івакаўскай школы А. Лешчанка зрабіла на сваім гародзе зямлянку, пабыла радыёпрыёмнік і перадатчык, устанавіла радыёсувязь з совенкім тылам. Яна ўвесь час іпфармавала насельніцтва аб падзеях на фронце, аб наступленні Чырвонай Арміі, аб жыщці ў совецкім тыле. Немцы злавілі Лешчанка і на-зверску закатавалі

=3 моманту выгнання немцаў у раёне абудзілася жыщцё. Органы совецкай улады пры актыўнай ланамозе насельніцтва адразу-ж прыступілі да аднаўлення школ. Па ініцыятыве пастаўніцы Н. Н. Пестун у силе Насовічы прыстасавалі намяшканне над школу. На сходзе бацькоў былі вызначаны людзі для рамонту будынка. Адрамантавалі, сабралі мэблю — і икола прыступіла да працы. Нехапае пісьмовых прылад, але тут выходзяць са становішча — вучні павучыліся рабіць пер'ї з бляхі.

Тармозіць работу школ і адсутнасць падручнікаў. У асобных школах па 20—30 вучняў—адзін падручнік: пемцы знішчылі кніжны фонд. Цяпер настаўнікі збіраюць тыя кнігі, якія пад пагрозай расстрэлу здолелі захаваць ад акупантаў. Напрыклад, настаўніна Нерахоўскай школы Е. И. Шыманец здолела эвхаваць падручнікі, і зараз вучні карыстаюцца імі. Частку кніг захавала тав. Дзебиская з Дубраўскай школы.

Наркамат асветы БССР павінен данамагчы школам падручнікамі, изгляднымі данаможнікамі і цісьмовымі прыладамі. Вучоба ў школах навінна быць нармальная.

А. ТРУТНЕУ.

Лесаматэрыялы — Данбасу!

тавінен дарыхлаваць у першым выканання даведзенага раёну кадра рабочых. Трэба шырока квартале готага года Гомельскі плана неабходна сельсоветам штолеспрамине. Амаль увесь гаты лес траба падвозіць з лесаўчасткаў дэ месцаў пагрузкі.

Прайшла палова квартала, а леспрамияс (вырактар тав. Лінатаў) не выканаў і чвэрці задання. Такие становинча можна растлукачыць толькі недаацэнкай важнейшай дзяржаўнай справы як з боку самога леспрамгаса, так і з боку раённых кіруючых арганізапый.

Дзейнасць Гомельскага леспрамтаса распаўсюджваецца на Гомельскі, Нерахоўскі, Буданашалёўскі, Веткаўскі, Уваравіцкі і Добрушскі раёны. Партыйныя і совецкія органы гэтых раёнаў павінны быць кроўна зацікаўлепы ў выкананні плана нарыхтовак і шавазкі лесу. Гэта іх баяі коней для працы ў лесе. Улічваючы ўсю важнасць своечасовага атрымания лесаматэрыллу шах тэмі Дапбаса, нашымі будоўлямі, у раёнах павінны падыйсці да гатага пытання па-дзелавому, сур'-

Нажаль, пакуль гэтага няма. Праўда, па ўсіх раёнах складі спісы — колькі кожны сельсовет павінен мабілізаваць калгаснікаў на лесаўчасткі, распісалі ўсё, як трэба. Але якая з гэтага карысць, калі няма кантролю за выкананнем? Спісы ператварылі-

тым ліку кранеж для Данбаса, расумленна падлічыў, што для гаснікаў, у стварэнні стадага дзей раёна. На баявым пасту задзённа вылучаць 55 чалавек нешых і 75 конных. У сельсоветахжа разнарадку гэтую атрымалі і прынялі... да ўвагі. У выніку порны. Кожны лесаруб, які перараён не парыхтаваў ніводнага кубаметра лесу. Такая-ж карціна ў Веткаўскім раёне.

7 лютага на наседжанні Добрушскага райвыканкома была дадзена развёрстка сельсоветам і калгасам — колькі яны павінны штодзённа вызначаць людзей на парыхтоўкі, колькі конных на вывазку лесу. Нрайшоў тыдзень, а ў Добрушы без змен. На працу ў лес не з'явілася ніводнага чадзнека, а замест 100 возчыкаў вышлі толькі 10.

Трэба сказаць, што старшыня рыйвыкацкома тав. Буры і сакратар райкома партыі тав. Клееў вая задача, справа чэсці. Яны не надалі сур'ёзнай увагі лесанапавінны мабілізаваць у нарадку рыхтоўны. Гэта можна бачыць на працгужнавіннасці рабочую сілу складзенай тут разнарадцы на рабочую сілу. Каб выканаць план нарыхтовак і вывазкі на раёпу, гроба, каб у лесе працавала хацл-б 60 лесарубаў і 120 возчыкаў. А тут вызначылі значна

> У Будакашалёўскім райкоме партыі (сакратар тав. Зайцаў) зусім не ведаюць, колькі людзей штодзённа працус на лесаўчастках, колькі лесу нарыхтавана і полькі вывезена.

Ладёка пе ў парадку справы і ў самын леспрангасе.

Упаўнаважаныя леспрамгаса ся ў фількіну грамату. Напрык- павінны праявіць ініцыятыву,

.Тысячы экубаметраў лесу, у дад. Уваравіцкі райвыканком доб- настойлівасць у мабілівацыі калрастлумачваць умовы працы ў лесе, сістэму аплаты працы, расказаль аб выгодах, якія атрымліваюць тыя, это перавыконвае выканаў месячную нерму, атрымлівае так званы стымуліруючы паск жануфактуру, мыла, соль і г. д. Хутка на ўчастках будуць паладжана гарачае харчавание, адкрыты промтаварныя ларкі.

> Леспрамгасы не выкарыстоў ваюць мисцовым магчымасці. У Гомельскім леспрамтасе амаль усе лесарубы прануюць простай папярэчнай пілой, у той-жа час, калі ёсць лучковыя піды, ужывание якіх значна наскорыць прапу. Неабходна хутчэй асвоінь лучковую пілу, хутчэй перавесці асноўную чястку лесарубаў на работу з бю. Для гэтага ссиь усе матчымасці.

Другая не мени важная спраса-навучынь навічкоў. Неабходпа да кожнага вваліфікаванага лесаруба прымацаваць 2-3 навічкоў, пазнаёміць іх з правіламі валкі лесу, навучыць умела карыстацца інструментам.

Гомельскі леспрамгас абавязан выканаць квартальны цлан. Трэба паўседзённа намятаць, што асноўная частка нарыхтаванага лесу нойдзе на аднаўленне соцыялістычната Данбаса, на адраджение разбуранай народнай гаспадаркі роднай Беларусі.

н. паўлючэннаў.

Асвоілі выраб пасуды і мыла

зваленых раёнах Беларусі рад пасуды арцелі «Дияпроўскі цапрамысловых арцеляў, у тым лі- гельнік» і «Сасноўка», пыла ку кравецкія, абутковыя, цагельныя, танчарныя, хімічныя.

На вызваленым Палессі працуюць ужо 20 правысловых арцеляў, у тым ліку чатыры кравецкія, столькі-ж абутковых і бытавога абслугоўвання.

Белкаапроисовет аднавіў у вы- Асвоілі вытворчасць тапчарнай ручыцкая арцель, вировак — веткаўская арцель.

> Адноўлены 11 арцеляў на эдабычы торфу, у тым ліку «Гразкі», імені Парыжскай Комуны. Распачалася расчыстка тарфяных балот і надрыхтоўка інвентару Да ссзону торфаздабычы.

Бібліятэка ў Мозыры

Kniri.

выратаваць зд фашысцкага па- Мозыры.

Да намецкай экупацыі абласны грому значную частку кніг гарадпэнтр Палесся Мозыр меў бага- ской бібліятэкі. Зараз гэтыя кнігі тую бібліятаку. Фашысцкія вар- сабраны ў адно месца. Ёсць твовары абрабавалі яе, знішчылі ры беларускіх пісьменніваў, ёсць налітычная літаратура. Гэта на-Мозырскія комсамольцы здолелі чатак для аднаўлення бібдіятокі ў

Падрыхтаваць добраякаснае насенне

Падрыхтоўка насення зерна- ных калгаснікаў, комсамольцаў. І ці сухімі палкамі (коллем). Гэтыя вых, тэхнічных культур, бульбы і траў да сяўбы — з'яўдяецца важнейшай задачай усіх работнікаў зямельных органаў, партый-- вых і совецкіх арганізацый раёнаў, а таксама шырокай грамадскасці ўсіх калгасаў. Ад таго, якое насение мы падрыхтуем да сяўбы, будзе ў значнай ступені залежьны ураджайнаець налёў.

Нельга забываць, што ачыстка, захавание насения і праверка яго якасці зараз праходзіць у зусім іншых умовах, чым гэта было ў перыяд да вялікай Айчыннай вайны. Зараз якасць насення, якое засынаецца ў вызваленых раёнах, рознастайна. У большасці калгасаў адсутнічаюць зернаачыприальныя машьны, сухія праеторныя намяшканні, тэрмометры, а на работу кладаўшчыкоў зачастую выдзяляюць калгаснікаў, якія мала знаёмы з тэхнікай захавания пасения.

Усё гэта стварае дадатковыя няжкасці. Таму аграномы МТС і райза павінны практычна дапамагчы праўленням калгасаў, каб у цяперациих умевах ленш захаваць насение, ачысціць яго ад набочных прымешак і пустазваля. Тряба старанна і ўмела падрыхта-

меры на збору і наладжвання ра- а вясной-праз дзень. Пры адсутботы зернаачынчальных машын, пасці спецыяльных тэрмантангаў прыцягваючы да гатага вопыт- іх замяняюць жалезнымі прутамі

Пры неабходных выпадках можна прымяняць для ачысткі вялікія рэшаты, якія маюцца ў калгасцікаў, а таксама і звычайныя рэшаты, прымяняемыя ў хатнім быту. У сухое, але ветранае надвор'е нельга ігнараваць і такі спосаб, як адвейвание зярна ад пустазелля драўлянымі лапатамі. Для гэтага неабходна загадзя падрыхтаваць ток і ачысціць яго ад спегу.

У яснае сонечнае ці ветранае надвор'е трэба прымяняць спосаб паветранага прасушвания насення. Калі памяшканне, дзе захоўваецца насение, не адказвае ўмовам правільнага захоўвання, варта засынань насение тонкім слосм, у 50-70 сантыметраў, а да вясны-і яшчэ меншым. Пры павышэнні тэмпературы ў насення неабходна прымяняць тэрміновыя захады да яго ахаладжэння шляхам пералапачвання ці правейвання:

Правстрывание зернасховішчаў дазваляецца ў сухое марознае надвор'е, не радзей, чым праз кожныя два тыдні. Гэтым папярэджваецца самасагравание насения і навышение яго вільготнасці.

Вымярань тэмпературу зімой, раць насение да вясновай сяўбы. пры наліччы тэрмаштангаў, трэба Трэба прыняць пеадкладныя пе раззей адпаго разу ў тры дні,

пруты пі палкі расстаўляюць праз паўтары метры адзін ад другога на розную глыбіню, і на іх награванню ці адпацеванию даведвающа аб павышэнні тэмпературы ў насенні.

Зерне, якое не ачышчана і засыпана тоўстым слоем, лёгка саграваецца і исуецца, а таму трэба прыняць усе меры да хутчэйшай ачысткі яго.

Калі насенне, засыпанае да цяперашняга часу, не праверана на ўсхожасць, трэба неалкладна ўзяць пробу асобна з кожнага зернасховішча і з актам накіравань у раённую лабараторыю на праверку. Пасля гэтага неабходна ўлічыць, колькі маецца некандыцыйнага на ўсхожасці і яўна непрыгоднага да сяўбы насення і конькі яго падлягае абмену. Яўна пепрыгоднае для сяўбы насенне пеабходна пеадкладна замяніць.

Поўнасцю засыпаць насенныя і страхавыя фонды і падрыхтаваць іх да сяўбы-справа чэсці кожнай партыйнай, комсамольскай арганізацыі раёна, кожнага калгаса.

Падрыхтаваць добраякаснае насение і заваявань высокі ваенны ўраджай-гэтага патрабуюць ад нас інтарэсы фронта і краіны для хутчэйшага разгрому нямецкафанинсцкіх захопнікаў

Ф. ЛЕУША. старшы аграном-насеннавод Нарнамзема БССР.

Мацнеюць партызанскія ўдары

нашай роднай сталіцы Мінска, да зямель Мінскай обласці выклікае немцы-гады давалі такога драла, звярыны перапалох у варожым што і на сёдлы не паспелі ўскодагеры. Немцы спящаюцца. Многія з іх накінулі Мінск і перабраліся ў Баранавічы і яшчэ далей -у сваю заклятую Нямеччыну. Тыв-ж, што сядзяць яшчэ ў Мінску, лютуюць. Як дзікія звяры, чыняць яны свой крывавы баль. Штодзень адбываюцца расстрэлы совецкіх людзей у прыгарадзе Трасцянец. Голадам мораць нявінных у лагерах. У лагеры Месюкоўшчына ўчынена страшэннае злачынства-галодных накармілі атручанымі харчамі. Велізарны лагер стаў могілкамі для чатырох тысяч совецкіх грамадзян, якія загінулі ад вераломнага ўдару, дзікага зверства гітдераўскіх цемрашалаў.

Нашы мужныя героі-партызаны влдуць рахунак гэтым злачынствам нямецка - фашысцкіх пягоднікаў, жорстка помецяць за кроў сваіх братоў.

Некалькі партызанскіх атрадаў толькі адпаго здучэння, якое дзейнічае на тэрыторыі Мінскай обласці, за зімовыя месяцы падарвалі 74 варожыя эшалоны, разбіўшы пры гэтым 61 паравоз, 464 вагоны і платформы з тэхнікай і жывой сілай, 26 цыстэрнаў гаручага, 2 платформы з самалётамі. Ворагу нанесены вялікія страты ў жывой сіле. Пры крушэннях і ў баях пры рознастайных аперапыях народнымі змагарамі забіта 2.080 і паранена 978 гітлераўскіх саллат.

Не даюць мінскія партызаны ні дия супакою праціўніку на шасейных і грунтавых дарогах. За адзін месяц партызаны-падрыўнікі Мінскай обласці разбілі 207 аўтамашын, 4 бронемашыны, 2 танкі, 11 матацыклаў- 68 павозак з рознымі ваеннымі гру-

Магутнымі ўдарамі па нямецкіх гарнізонах адказваюць мартызапы на ўсё новыя і новыя баявыя поспехі наступаючых часцей Чырвонай Арміі. Днямі партызаны атрада імені Чкалава пры налёце на варожае логава на Случ-

Набліженне Чырвонай Арміі да кулямёты, 6 павозак з боепрыпасамі, 12 коней з сёдламі. Відаць, чышь!

Вогнішчамі, пажарамі поўніцца беларуская зямяя. Мінскія партызапы громяць склады і базы ворага. На станцыі С. пядаўна знішчаны вялікі склад з амуніцыяй. У горадзе Б. спалены гараж з 4 аўтамашынамі і 200 бочкамі гаручага. І так з дня ў дзень б'юць немцаў партызаны, громяць іх тылы і гэтым свята выконваюць свой вилікі абавизак перад гераічнай Чырвонай Арміяй.

Мозыр, Калінкавічы, Сарны, Луци, Роўна! Ведаюць аб гэтых перамогах у пінскіх лясах, у раёнах Брэсцкай обласці мужныя нашы натрыёты-партызаны. Ведаюць і дзейнічаюць гераічна, на ўзору доблесных чырвеных воінаў арміі-пераможны.

У першых ліках лютага адным пінскім партызанскім атрадам пушчан пад адкос нямецкі эшалон з жывой сілай. Партызанам было вядома, што ў эшалоне едзе на фронт миога афіцэраў. Цягнік быў узарваны з належнай стараннасцю: ад паравоза і 12 вагонаў, ад 140 афіцэраў і 210 радавых фрыцаў засталіся рожкі лы ножкі.

Партызапы атрада імені Куйбышэва эрабілі нядаўна візіт у пасялёны пункт Т. Гітлераўцы спешна ўцякалі, але 17 з іх усё-ж не ўцяклі ад расплаты. Багатыя трафеі дасталіся партызанам.

Брэсцкі атрад совецкіх патрыётаў, які носіць імя таварыша Сталіна, дзейнічаючы на важнай чыгуначнай магістралі, падарваў у гэтую зіму 7-нямецкіх цаяздоў. Разведкай устаноўлена, што пры крушэнпях забіта і парацена больш 900 гітлераўцаў. На шасейнай магістралі гэты-ж атрад знішчыў 11 аўтамашын з боепрынасамі і салдатамі.

Так у жорсткай барацьбе з ворагам гартуецца сіда нашага мужнага і гордага народа-змагара.

П. КАВАЛЁЎ.

3 руін і попелу ўзнімаецца народная гаспадарка

ніцтву 8-мі раёнаў Магілёўскай ныя заводы. 44 млыны, дзесяткі рамантаваць інвентар калгасам обласці вернута свабода...

Адступаючы пад ударамі Чырпонай Арміі немцы грамілі ўсё на сваім шляху. У руінах Крычаў, Чэрыкаў, Хоцімск. Сур'ёзныя раны панесены Касцюковічам, Краснаполлю, Меціслаўлю. Спалены брацкай узаемадапамогі. Напрысоти калгасных вёсак. Зараз у вызваленых раёнах з руін і понелу народ узнімає сваю гаснадарку. На пустачах зноў будуюцна дамы, школы, больніцы.

Ужо адноўлены 4 электрастанцыі, 2 лесанільныя, 5 цагель-

КРЫЧАУ. (Наш кар.). Насель- ных. 4 гарбарныя і 4 смалакура- та, таго-ж раёна, данамагаюць комунальных прадпрыемстваў і суседніх сельсоветаў. кааператыўных арцеляў.

Аднаўляюцца калгасы. У мнотіх калгасах закончылі засыпку пасеция. У гэтай надзвычай важпай рабоце наглядающи факты клад, калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Першае мая», Татарсельсовета, Мсціпильнскага спаўльскага раёна, засынаўшы пасенны фонд, дапамаглі насеннем калеасу «Сталінскі заклік».

Кавалі Ходасаўскага сельеове-

Калгаснікі горача дзякуюць Чырвонай Арміі, якая вярнула ім свабоду. Нядаўна калгаснікі вёскі Усце, Чэрыкаўскага раёна, атрымалі пісьмо ад чырвонафлотцаў Нікалая Нархоменкі і Аляксея Лубіна. У гэтым пісьме чырвопафлотцы віншуюць сваіх землякоў з вызвалением ад иямецкай ияволі. Адказнае пісьмо падпісалі 40 жалгаснікаў. Яны пітуць: «Біце праклятага пемца, біце насмерць гэтых сабак, а мы дапа- чыне зпішчылі 138 гітлераўцаў, можам вам чым толькі можам». захапілі 18 вінтовак, 2 ручныя

мацвей Кругаль

Снег уеё падаў і падаў... ві прабіраліся партызаны-падрыўнікі. Іх было 7. Інглі яны моўчкі, марумив. У траіх за плячыма віселі вузям з толам. Двое неслі аплидивлася.

Манвой ішоў паперадзе. Ен быў адказны за анерацыю. Калі ён з таварынамі пакідаў лагер, камандзір атрада паказваў: «Глядзі, галавой, на раскон не лезь. Людзей беражы і сам полым вяртайнадпальнаў верожыя склады. Адтым гранатамі расчысціў сабе да- штабе атрада, страціў усякую нікаў, якія завіхаліся ля раскінуўшы рукі. Ён быў збіты

рогу і вярнуўся ў атрад. Тады Густымі хмызнякамі да чыгун- яго, Мацвея, упершыню назвалі героем. Манвей не ведаў: герой оп ні не, але вмагаўся з ворагам прасив і ўпорна.

Мацией хваливоўся. У галаве аўтаматы. Сёмая—дзяўчына. Не- мільтацелі дзесяткі варыянтаў вилікая, апранутая ў менікаваты сыканання баявой задачы. У думкажущок і визікія валёнкі. Яна ках ён камандаваў, страляў, зашто-раз атрасала снег з вушанкі, нладваў міны, вяртаўся ў атрад. а на справе атрималася зусім паадварот. А вышла ўгё вось як.

Калі падрыўнікі падыйшлі да чыгуначнага налатна, Мацвей выслаў разведку. Разведчык вяр-Мацией, не гарачыся. Усё рабі в шуўся і далажыў, што на ўчастку. дзе вызначана правесці дыверсіі. два немцы. Для Мацвея ся». Цянер Мацвей успамінаў гэта была нечаканая навіна. Ен словы камандаіра, думаў. Миога ведаў, што гэты ўчастак час-адразоў ён сустранаўся з ворагам. часу освятляецца пражэктарам і І ўсё было так проста: Ён біў ік прастрэльваецца з кулямётаў, якія з кулямёта, прыводзіў «взыка», ўстаноўлены на вышках. Раптампачуўся гудок паравоза. Мацвей пойчы Мацвей прыкрываў агнён пінога не разумеў: на вестках альнод отрада і быў акружаны. разпедкі, оброжы эшалон павінен Печцы крычалі яму, каб ён ада- быў прайсці ў 10 гадзін, а гавоўся. Ен адказваў ім на гэта фіннік ваказваў толькі 9. Илан траниым куминетным атием, по-басвой аперацыі, распрацаваны ў

пытапне: вярнуцца ў атрад не выканаўшы задання, або рызыкнуць на самастойную аперацыю? I Мацвей выбраў апошняе.

З начной цемры падаў ліпкі спет. Прыціх лес. Насцярожаная ціныня прыслухоўвалася да шорахаў цемры...

Справа ад чыгуначнага насыпу мільгацеў ледзь прыкметны аганёк. Немцы-вартавыя заўважылі яго. Аб чымсьці параіўшыся, япы прыселі да зямлі і пачалі ўгляданца туды, дзе то загараўся, то патухаў таямнічы аганёк, І раптам ззаду хтосьці глуха скамандаваў: «Рукі ўгору!». Немцы збянтэжыліся. Нерад імі стаяў Мацвей і яго таварын Валодзя.

Треба было спинациа: з захаду нарастаў шум поезда. Мацвей ударыў аднаго з немцаў нажом. Той мяшком зваліўся да яго ног. Валодзи было замахнуўся на другога, але Мацеей спыніў яго: «Не треба — гэта «язык» будзе».

Рэйкі гудзелі. Поезд быў эусім блізка. Мацвой ставу каля палоппага немна і падганяў падрыў-

сілу. Перад Мацвеем паўстала Тыя хутка замініравалі дарогу і ўзрыўной хваляй і страціў прыехаваліся. Мацвей загадаў немцу, каб той таксама злез з насыну. Немец печакана накіпуўся на Мацвея. Ины абодва ўпалі на шпалы. Пачалася ярасная барацьба. Немцу пашапцавала вырванца в рук Мацвея. Ён выхапіў з кішэні ліхтарык і чырвоным святлом начаў сігналінь ноезду. Мацвей, як бура, наляцеў на праціўніка. Моцным ударам и выбіў з яго рук ліхтарык схапіў за горла і пачаў душыць. Немец ацтіў рукі, прахрынеў штосьці не азумелае і паваліўся.

Поезд з вялікай хуткасцю наляцеў на міны. Пачуўся страшны выбух, за ім-другі, трэці. Паравоз уздыбіўся, нахіліўся на правы бок і наляцеў пад адкос. За ім шаляцелі вагоны, ператвараючыся ў груды лому. Раздаліся крыкі і стогны нараненых немцаў. На вартавых вышках запрацавалі кулямёты. Нерад святлом ракет расступалася чорпая поч.

На снезе, педалёка ад чыгуначнага полачна, ляжаў Мацвей,

томнасць. Яго знайшла дзяўчына ў мешкаватым кажушку, медыцынская сястра атрада.

Праз тры гадзіны насля таго, як падрыўнікі вярнуліся ў атрад. Мацвей адкрыў вочы. Ён ляжаў укрыты цёплымі коўдрамі. Каля яго сядзелі камандзір, камісар, дектар і Валодзя. Мацвей адшукаў вачыма камандзіра і пасіліў ся ўстаць, але не эмог. Камандзір пагладзіў рукой яго галаву і цёнлым, ласкавым голасам ска-

— Ты ведаеш, што ты зрабіў? Ты ўзарваў эшалон, ў якім ехалі на фронт 600 толькі-што выпущчаных са школы нямецкіх афіцэраў, а з імі і адзін генерал. Дзякую, Мацвей! Ад Радзімы дзякую, таварыш Кругаль!

Мацвей ледзь чутным голасам прашантаў:

— Гата добра. Вельмі добра. Васіль ДАНІЛЕВІЧ. МАГІЛЕЎСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

HAPSIC

Шардэра прынеслі загорнутага ў лахманы, асіпшага ад крыку, з шырока раскрытымі вачыма, чарнявага хлопчыка. Было яму мо год, мо° паўтара. Правая шчочка, відаць, ад удару, пасінела і ўспухла. а з носіка ледзь-ледзь сачыдася сукравіца. Хлопчыка кінулі ў парозе камендатуры, як кідаюць штосьці нежывое, бездыханнае. Ён не заплакаў і не застагнаў, а толькі яшчэ шырэй адкрыў свае вочкі-агеньчыкі і збянтэжана глядзеў навокал.

- Апошні, пры абыходзе дамоў знойдзены, — паведаміў гітлеравец, які прынёс хлопчыка.-Што загадаеце з ім рабіць?

Твар каменданта скрывіўся ў сударгах, ён штосьці прамармытаў сабе пад ное і павярнуўся да вакна, за якім згушчалася чорная асенняя ноч. У готай ночы, ахуганы эмрокам, тануў прыпіхшы і насцярожаны, занявойсны старажытны беларускі горад Меціслаўль. Ні агиёў, ні людзей на вуліцах. Пуста і ціха ўсюды. Далёка дзесь выў сабака. Выў нудна, цягуча. Мо ён аплакваў загінуўшага сёння гаспадара, а мо прадвящчаў новую бяду гераду. Змрокі ўсё згушчаліся і згушчаліся: Толькі бялесыя плямы не ў пару выпаўшага снегу нязвыкла свяціліся на дахах дамоў, у выбаінах бруку.

Было 15-га кастрычніка 1941 года. Жахліва-жудасны дзень перажыў горад. На яго вуліцах за стагодзі не пралілося столькі крыві, колькі за адзін гэты страшны дзень. Яшчэ з раніцы п'япыя, раз'юшаныя гітлераўцы апапілі горад. Яны ўрываліся ў дамы мясцовага насельніцтва, білі пасуду, разварочвалі печы, распарвалі падушкі. На вуліцу за косы выцягвалі старых хворых жанчын, праз вокны выкідалі на брук дзяцей, а потым узняўшы іх на штыкі неслі праз горад. Увесь дзень бушавала гэта крывавая расправа над нявіннымі, безабароннымі людзьмі.

Вось на гэтаму запарушанаму снегам бруку іх гналі за горадмужчын і жанчын, дзяцей і старых. Гналі на смерць, на пакуты. 970 чалавек (многія жывымі) былі скінуты ў глыбокі роў і засыпаны зямлёю. Над страшэннай магілаю варушылася зямля, з-над зямлі глуха чуліся прадсмяротныя стогны людзей. У тым баку трывожна-цягуча выў са-

У парозе камендатуры заша- пасінелага, асіпшага ад крыку, з Ла нямецкага каменданта пана выліўся хлопчык, заплакаў і ледзь падбітаю шчакою чарнявага хлопчутна асіпшым голасам клікаў: чына. Прыгарнула да грудзей і «Ма-а-ма!..» Каменданта быңцам гародамі дадому прышла. А дома гарачым шылам парнулі. Ён хут- абмыла яго, атагрэла, накарміла ка павярнуўся, твар яго зноў скрывіўся ў сударгах; ён пады- клала. Цэлую ноч Ксенія прасяшоў да гітлераўца, які прынёс хлопчыка, і хутчэй прасіпеў, чым стуку і шораху прыслухоўвалася: праказаў:

> — Чаго стаіш, абармот!.. На сёння з мяне хопіць!.. На сметнік яго, на сметнік... да раніцы, а там прыдумаем...

I хлопчыка выкінулі на смет-

Раніцой яго не стала там. Усе пошукі гітдераўцаў былі дарэмвымі.

II.

Хатка Ксенії Платонаўны Савельевай стаіць на ўскраіне горада. Каб прайсці да не трэба некалькі разоў узняцца на крутыя ўзгоркі і нерамагчы глыбокія ірвы, якімі багата гота мясцовасць. Жыла Есенія адна. Муж яе з першых дзён вайны пайшоў на фронт. Дзе ён і што з ім не ведала маладая салдатка. У другіх хопь дзеці — ёсць з кім душу адвесці. А ў Ксеніі нікога, адна, як пёрст. Трывожна-цяжкі час перажывалі людзі. Так-сяк перабіваліся з хлеба на квас і чакалі светлага дня.

Чакала і Ксенія. Часта яна запірала сваю хатку ды ішла да сусслак. Аб чым толькі не гутарылі між сабою жанчыны. А ўсё больне аб мінулым, такім блізкім, дарагім, бясследна знікшым, як сон. І абавязкова кожная пра мужа, сына, брата прыгадае ці жывы яны, а мо ўжо ў сырой дня—дня вызвалення з нямецкай зямельцы ляжаць. Плакалі і сумавалі жапчыны.

Але з нейкага часу Ксенія рэдка пачала на людзі паказвацца. Усё больш дома сядзела. Штосьці сталася з жанчынай. То яца палохалася сваёй пустой хаты, а то з хаты яе нічым не выганіш. Пачалі прыглядацца да яе жанчыны. Адна незнарок зойдзе, другая. Але нічога падазронага не было. Што за ліха? І пачалі прыставаць да яе жанчыны-чаго, моў, адна садзіш, на людзі не паказваенися?

Прызналася Ксенія, чыстую праўду сваім сяброўкам расказала. Як вечарам у той страшны дзень паўз камендатуру ішла, дзіцячы плач пачула. Не стрымала яе сэрца, і матчына любоў страх перамагла. Падыйшла да сменнявой ямкі і дастала адтуль

і ў патаемным месцы спаць падзела каля вакна. Да кожнага Усё думала-прыдуць, забяруць, талы не будзе літасці і да яе. Трывожная ноч прайшла, настаў яшчэ больш трывожны дзень. У той дзень фашысты на вуліцы жанчын давілі, сляды прымяралі. Потым ішчэйку прывялі, але хлопчыка не знайшлі.

Выратаванага ад смерці хлопчыка вырашыла ўсынавіць Ксенія. Жанчын папрасіла, каб нідзе ні гу-гу. Немцы за гэта па галаве пе пагладзяць.

Лалёка ідзе дрэнная слава, а добрая яшчэ далей. Пацягнуліся сцежкі да хаткі Ксеніі. Часта жанчыны наведваць сталі. Зойдзе каторая на хвілінку, то бутэлечку малака прынясе, то кавалачав хлеба, то пернік самаробиы. Пачне Ксепія адмаўляцца, а яны пальцам прыгрозяць.

— Гэта-ж для яго, для сынка

Але знайшлася прадажная душа, у паліныю заявіда. І зноў пачаліся трывожныя дні для Ксеніі. На розныя хітрыкі ішласына ўсё хаваля. Колькі прайшло бяссонных начэй, колькі ў нямой знямозе сэрца замірала. Матчына любоў гнала яе ў сутарэнні, у лес. На ўсё ішла, толькі-б сын зноў не траніў у акрываўленыя рукі людаедаў, у ланы смерці.

Так жыла Ксепія да светлага няволі.

З прыходам Чырвонай Арміі ў Меціслаўль Ксенія ўпершыню выпусціла на вуліцу свайго сына. Хлопчык жмурыўся ад сонца, поўнымі грудзьмі ўдыхаў паветра, радаваўся і смяяўся, Радавалася і Ксепія.

Вялікая і моцная матчына любоў. Трывогі і пакуты, перанесеныя за хлопчыка, нарадзілі ў Ксеніі гэту гарачую матчыну любоў да сына, апошняга з 970 смертнікаў горада.

— Быццам яго ў сябе пад сэрдам вынасіла, — гаворыць яна.

Яна гладзіць па галоўцы свайго чарнявага сынка, глядзіць у яго шчырыя вочы. Ён, як і ўсе дзеці, жвавы і вёрткі. У яго ёсць мама. Завуць яго Барыс.

Мікола ВІШНЕУСКІ.

Слухайие радыёстанцыю "Совецкая Беларусь"

Радыёстанцыя «Совецкая Бела- ве: «Агляд совецкага друку».

З 15 лютага ранішнія перадачы пачынаюцца ў 9 гадзін і прапягвающа да 10 гадзін, дзённыя —у 12 гадзін 15 мінут да 13 гадзін. У гаты час перадаюцца літаратурныя матэрыялы, а таксама іншыя матэрмялы на беларус-RIG TOMES.

З 14 гадзін 20 мінут да 15 гадзін перадаюцца весткі з франтоў Айчыннай вайны, або матарыялы аб дзеяннях беларускіх партызан, а таксама музыка.

З 17 да 18 гадзін дающа гутаркі аглядальніка на тэмы дня, верзиачи иля моладзі Веларусі, а таксама перадачы на рускай мо- 1 раённых газет Беларусі.

русь» працуе на хвані 48,15 Вячэрнія перадачы даюцца з 20 да 21 галзіны. Перадаюцца канцэрт беларускай музыкі, апошнія паведамленні дая партызан і партызанак і выпуск пад радакныяй Канирата Крапівы «Сатырычным залцам па нямецкіх мал-

Начная перадача-3 00.35 да 00.55. У гаты час перадающа аператыўная зводка Совінформбюро, весткі з Совецкай Радзімы, беларуская хроніка, паведамленні з заграніцы, Дзяржаўны Гімн Совенкага Саюза.

Па серадах і суботах перадачы, якія пачынающа ў 17 гадзін і 20 гадзін, займаюцца пад спецыяльныя матэрыялы для абласных

Першыя яслі

Невялікі домік па Пролетарскай чыста, утульна, на вокнах фіранкі. Чатыры пакоі. У два рады станць жалезныя дзідячыя ложкі. Абсталяванне адноўлена.

Калісьці тут быў дзіцячы сад завода «Чырвоны хімік». Прышлі немцы і абрабавалі гэты дзіцячы сад, як і іншыя культурна-бытавыя ўстаповы.

Цяпер у доміку па Пролетарскай вуліцы адкрываюцца дзіцячыя яслі—периыя ў Нова-Веліцы. Прыплаты першый преці. Жны забясиечвающие трогразовым хар-

Чаму ў Веткаўскім раёне не атрымліваюць газеты?

агульнавядома. Тым большае знаад нямецкай акупацыі. Рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя з прагнасцю ловяць кожнае слова аб падзеях на франтах Айчыннай вайны, яны хочуць ведаць, што робіцца ў Совецкім Саюзе і за яго межамі, хочуць ведаць пра самаадланую працу совецкага народа яго гераічную барацьбу з нянецка-фашысцкімі захопнікамі.

Значение большевіцкага друку чуць разумець работнікі сувязі. У Веткаўскім раёне на працягу чэние мае ён у раёнах, вызваленых | дютага месяца амаль ніхто не бачыў газеты «Совецкая Беларусь». Дастаўка друку не наладжана. Не лени абстаінь справа з дастаўкайіншай літаратуры і пісем.

> Падпісчыкі абураны такой працай сувязі.

Неабходна, каб пракуратура неадкладна расследвала готыя факты і прыцягнула да адказнасці Гэтага не разумеюць і не хо- віноўных у эрыве дастаўкі газет.

ріменародная......

"НОВАЯ БЛІСКУЧАЯ ПЕРАМОГА

Паведамляючы аб ліквідацыі акружаных у раёне Корсунь-Шэўчэнкаўскі нямецва-фашысцкіх войск, лонданскае радыё характарызуе готу аперапьно, як новую бліскучую перамогу Чырвонай Арміі.

Радыёкаментатар Патрык Лейсі заяўляе: што важнейшай інфармацыяй, якая паступіла в Расіі, з'яўляюцца паведамленні спачатку аб прадсмяротнай агоніі 10-ці нямецкіх дывізій, акружаных у раёне Корсунь, а затым-аб завяртэнні аперацыі па іх знішчэнпю. Аглядальнік указвае, што гэта перамога з'яўляецца дасягненнем не толькі ўсіх рускіх войск, якія атакавалі немцаў, траніўшых у мяшок, але і тых часцей Чырвонай Арміі, якія адбілі адчайныя спробы германскай арміі выратаваць акружаных. Патрык Лейсі ўказвае, што новы поспех Чырвонай Арміі будзе мець сур'ёзныя стратэгічныя вынікі для развіцця ваенных дзеянняў на паўднёвым фронце.

Зпішчэпне акружанай у раёне з'яўляецца для немцаў сур'ёзным ным.

ЛОНДАН, 18 дютага. (ТАСС). ударам, які скажанця на ходзе далейшых аперацый. У выніку баёў у раёне Корсунь гітлераўцам нанесены падвойныя отраты. Германскае камандавание прынесла ў втвяру не толькі тыя войскі, якія трапілі ў пастку і не змаглі вырвацца, але і тыя часці, якія былі пасланы на дапамогу акружанай групіроўцы. Аперацыя ў раёне Корсунь з'яўляецца новым магутным ударам на ваеннаму прастыжу Германіі.

Нью-ЕРЕ, 18 лютага. (ТАСС). **Сёпня** ў Маскве, гаворынца ў перадачы ньюёркскага радыё, эноў пачуўся гарматны салют, які анавясціў аб новай бліскучай нерамозе Чырвопай Армії. Рускаму народу бець чаму радавацца. Праціўнік атрымаў сакрупальны ўдар. Здалося 11.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. Гэта ўсё, што засталося ад акружаных 10-ці германскіх дывізій, бо 52 тысячы чэлавек было забіта і, апрача таго, знішчана яшчэ 20 тысяч немцаў, якія ўваходзілі ў састаў Корсунь нямецкай групіроўкі, га- часцей, адчайна спрабаваўшых ворыцца ў другой радыёперадачы, прарвацца па дапамогу акружа-

Зварот польскага Прагозсіўнага клуба ў Лондане да грамадскай лумкі Англіі

ЛОНДАН, 17 лютага. (ТАСС). удасных газет. Польскі ўрад раз-Польскі Прагрэсіўны клуб у Лондане апублікаваў зварот да англійскай грамадскай думкі, у якім ён просіць не змешваць нольскія дамакратычныя колы ў Англіі з «афіцыйнымі коламі, якія вядомы сваімі башысцкімі імкненнямі. Мы можам прывесці многа доказаў таго, што палякі ў Англіі на працяту доўгага часу падзяляюцца на дзве групы. Першая група складаецца з некаторых членаў урада, з чыноўнікаў і ваеннай вуліцы ў Нова-Беліцы. Унутры клікі, якія імянуцца да рэжыму дыктатуры будучай Иольшчы. Гэтыя колы падтрымліваюць крайніх рэакцыйных палітыкаў і журналістаў, аказваюць фінансавую падтрымку многім газетам і ланачагаюць ствараць розныя арганізацыі. Апазіцыйнасць гэтых газет, энергічная на словах і накорлівая на справе, мае сваёй матай паказаць, што толькі врайнія поавыя колы знаходзяща ў апазіцыі да цяперашняга ўрада.

Факт іспавання другой групы, куды ўваходзяць вялікія дэмакратычныя і грамадскія арганізацыі і профсаюзы, мала видомы ў Анчаванием; для и набыты абутак, глії, таму што явы не маюць

мяркоўвае папяровыя запасы, якія знаходзянца ў яго распараджэнні, наміж сваім уласным прукам і рэакцыйнай правай апазіцыяй. Характэрна, што афіныйны польскі друк адмаўляецца друкаваць якія-б там ні было наведамленні аб дзейнасці дэмакратычных арганізацый і не прымае ат іх нават платных об'яў. Існуе афіцыйна загад аб байкоце гатых арганізацый і загад аб забароне польскіх магазінах брашур, выданых незадежнымі дэмакратычнымі групамі.

Да гэтай катэгорыі арганізацый належаць: Нольскае таварыства ў Лондане, Совет палякаў у Англіі, польскі Праграсіўны влуб, Польская секцыя асацыяцыі членаў інтэрнацыянальнай брыгады, йібліятэка «Свабодная Польшча» і некаторыя польскія профсаюзы. Гэтыя арганізацыі складаюцца з рабочых ваеннай прамысловасце, маракоў гандлёвага флота, інвалідаў вайны, прадстаўнікоў інтелігенцыі Т большай часткі даваеннай польскай эміграцыі ў Англіі».

РЭДАКЦЫЙНАЯ НАЛЕГІЯ.